

Politika

Krievija ir federatīva prezidentāla republika ar daudzpartiju sistēmu. Saskaņā ar Krievijas Konstitūciju Krievijas prezidents ir valsts galva, premjerministrs - valdības galva. Izpildvaru īsteno valdība ar premjerministru priekšgalā, likumdošanas varu - divpalātu federālā asambleja.

Galvenās politiskās partijas, kas pārstāvētas Valsts Domē, ir Vienotā Krievija (Единая Россия), Krievijas Komunistiskā partija (Коммунистическая партия России), Krievijas Liberālā Demokrātiskā partija (Либерально-демократическая партия России (ЛДПР)) un Taisnīgā Krievija (Справедливая Россия).

Izpildvara

Prezidentu ievēl uz 4 gadiem, ne vairāk kā uz diviem termiņiem pēc kārtas. Uz prezidenta amatu var kandidēt Krievijas pilsonis, kas sasniedzis 35 gadu vecumu un vismaz 10 gadus ir bijis Krievijas rezidents.

Krievijas prezidents nosaka galvenos Krievijas un tās ārpolitikas virzienus, pārstāv valsti starptautiski. Pēc konsultācijām ar likumdevēja varu prezidents ieceļ un atsauc Krievijas vēstniekus, pieņem ārvalstu vēstnieku akreditācijas vēstules un to atsaukšanu, paraksta starpvalstu līgumus.

Krievijas prezidents var izsludināt dekrētus un direktīvas bez saskaņošanas ar likumdevēju. Tomēr pēc konstitūcijas tie nedrīkst būt pretrunā ar normatīvajiem aktiem un citiem dokumentiem. Prezidents var atlaist parlamenta apakšpalātu Valsts Domē. Prezidentam ir tiesības noteikt referendumu datumu, kas iepriekš bija parlamenta ziņā, kā arī iesniegt likumprojektus Valsts Domē un pasludināt federālos likumus.

Prezidents ieceļ premjerministru ar Valsts Domes piekrišanu. Pēc premjerministra ieteikuma prezidents var iecelt vai atlaist valdības locekļus, kā arī premjerministra vietniekus. Prezidents izvirza apstiprināšanai Valsts Domē kandidātu Krievijas Federācijas Centrālās Bankas vadītāja amatam un var ieteikt viņa atlaišanu. Apstiprināšanai Federālajā Padomē prezidents iesaka kandidātus Konstitucionālās tiesas, Augstākās tiesas un Augstākās Arbitrāžas tiesas tiesnešu amatam, galvenajam prokurora amatam.

Krievijas valdības sastāvā ir premjerministrs, premjerministra vietnieki un federālie ministri, to ministrijas un departamenti. Valdību izveido premjerministrs, kuru savukārt ieceļ prezidents.

Premjerministrs vada valdību saskaņā ar konstitūciju, likumiem un prezidenta dekrētiem. Valdības ministri īsteno kredīta un monetāro politiku, aizsardzības, ārpolitikas un valsts drošības funkcijas.

Valdība sagatavo valsts budžetu, iesniedz to apstiprināšanai Valsts Domē un nāk klajā ar ziņojumu par tās ieviešanu. Ja Valsts Dome noraida budžeta projektu, tad budžets tiek iesniegts otrreizējai caurlūkošanai komisijā, kurā darbojas abu pušu pārstāvji.

Likumdošanas vara

Federālā asambleja ir 628 deputātu parlaments, ko veido divas palātas – apakšpalāta jeb Valsts Dome (450 deputāti) un augšpalāta jeb Federālā Padome, kurā ir 178 deputāti, pa diviem no Krievijas 89 republikām un reģioniem. Likumdevējs izveidots uz 1993. gada decembra referendumā pieņemtās konstitūcijas pamata.

Federālās padomes deputāti pārstāv reģionu pārvaldes un likumdevēja institūcijas. Tā darbojas pastāvīgi ar pārtraukumiem starp pavasara un rudens sesijām.

Parlamentu ievēl vispārējās tiesas vēlēšanās, kurās var piedalīties Krievijas pilsoņi, kas sasnieguši 18 gadu vecumu.

Tiesu vara

Tiesu sistēmu nosaka Konstitūcija un Federālais konstitucionālais likums. Ir trīs pakāpju tiesas – vispārējās jurisdikcijas tiesas (tajā skaitā kara tiesas), kas ir pakļautas Augstākai tiesai, Arbitrāžas tiesas (saimnieciskās), kuras pakļautas Augstākai Arbitrāžas tiesai un Konstitucionālā tiesa, kas izšķir strīdus starp izpildvaru un likumdevēja varu un izskata konstitucionālos jautājumus. Civillietas un krimināllietas izskata primārās jurisdikcijas tiesas (municipālās un reģionālās), apelācijas tiesas un augstākās tiesas.

Prokurori darbojas rajona, reģiona un federālajā līmenī. Ģenerālprokuroru izvirza prezidents un apstiprina Federālā Padome.